

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В
ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра правознавства**

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ***

**Збірник наукових статей за матеріалами VI Міжнародної
науково-практичної конференції м. Житомир, 19 квітня 2018 р.**

Житомир
Вид. О. О. Євенок
2018

**Рекомендовано Вченою радою Житомирського національного
агроекологічного університету**

(протокол № 9 від 24 квітня 2018 р.)

Голова оргкомітету: Скидан О. В. – ректор Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор.

Члени оргкомітету: Романчук Л. Д. – проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку ЖНАЕУ, д.с.-г.н., професор; Мартинчук І. В. – проректор з науково-педагогічної роботи, соціального та гуманітарного розвитку ЖНАЕУ, к.е.н.; Данкевич Є. М. – декан факультету екології і права Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор; Скулиш Є. Д. – д.ю.н., професор кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Ляшенко Р. Д. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Бондарчук Н. В. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Василенко Л. П. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Савчук Т. – к.ю.н., доцент, Академія управління при Президентові Республіки Білорусь, Білорусь (за згодою); İdris Tuna – ph. D. Candidate of Modern Turkish History Department at İstanbul University (за згодою); Бучинська А. Й. – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Костенко С. О. – к.ю.н., ст. викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Прокопенко І. П. – к.і.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Гордійчук М. В. – к.ю.н., асистент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету.

Рецензенти: Іщенко А. В. – професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України;

Німко О. Б. – доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету., к.ю.н., доцент.

С 91 **Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі :** Зб. наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Житомир, 19 квітня 2018 р.) / Жит. нац. агроекологічний ун-т. — Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. — 556 с.

ISBN 978-617-7703-

У збірнику наукових статей розглядаються сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі, які обговорювалися на VI Міжнародній науково-практичній конференції в м. Житомирі 19 квітня 2018 року.

УДК 34(08)

ББК 67

Марчук Б. І.	389
Процесуальні особливості розгляду судами справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою, яка зникла на тимчасово окупованій території та зоні проведення антитерористичної операції	
Бура К. А.	392
Модернізація державної служби України. Інновації реформи.	
Гордійчук Т.	396
Поняття та система органів виконавчої влади в Україні	
Тарнавська М. П.	399
Сімейні відносини за Цивільним кодексом Наполеона Бонапарта	
Українець Н. С.	401
Особливості регулювання шлюбно-сімейних відносин у мусульманському праві	
Мельниченко С. Р.	403
Акти публічної адміністрації як інструменти виконання адміністративних зобов'язань.	
Пшеницька Д. О.	405
Адміністративний процес: основні підходи до сутності	

СЕКЦІЯ 3
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ».
«КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»
«КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА»
«ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО»

Скулиш Є. Д.	408
Історія розвитку та сутнісного наповнення поняття «корупція»	
Лук'янчиков Є. Д.	412
До побудови оперативно-розшукової характеристики злочинів	
Дыжова А. А.	415
Проявление коррупции в системе образования: социолого-правовой анализ	
Білічак О. А.	418
Місце досудової пробації у системі виконання покарань	

складною, з моральної точки зору, процедурою, особливо для її близьких та рідних. Але це потрібно робити, щоб майно та права, які мала особа за життя, були під захистом, наглядом чи перейшло до належних спадкоємців.

Список використаних джерел:

1. Шиманович О. М. Процесуальні особливості розгляду судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою / О. М. Шиманович // Ученые записки Таврического национального университета и м. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – Т. 23 (62). – № 1. – 2010. – С. 85–93.
2. Цивільний Кодекс України//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356) Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Мішалов, В. Д., Войченко, В. В., & Кравченко, Ю. М. (2014). Оптимізація роботи судово-медичних експертів в умовах масової загибелі людей, пов'язаної з бойовими діями в зоні АТО. Судово-медична експертиза, (2), С. 12-16.
4. Лісніча, Т. В. "Правові наслідки появи особи, яку було оголошено померлою: виявлення і шляхи вирішення проблемних питань. «Право і Безпека» 4 (2011): С. 196-200.
5. Волкова Л. Н. Тотальна безкарність в зоні АТО: розслідування вбивств і зникнень [Електронний ресурс] / Л. Н. Волкова // Українська гельсінська спілка з прав людини – Режим доступу до ресурсу: <https://helsinki.org.ua/files/docs/1450250376.pdf>.

Бура К. А.

Студент V курсу магістратури історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Зосімович О. Ю., старший викладач історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Модернізація державної служби України. Інновації реформи.

Проблема переформатування діяльності державної служби в Україні назріла вже давно. Законодавство, що регламентувало державну службу до 10 грудня 2015 року було застаріле, і не відповідало сучасним реаліям розвитку українського суспільства та європейським принципам функціонування публічної адміністрації, як учасника зв'язку «держава-суспільство». Реформування державної служби проходить в контексті зміни системи державного управління. В країнах з розвинутою демократією державна служба є незалежним органом, який не орієнтований на партійних функціонерів, а є виключно тим механізмом, який забезпечує верховенство права та дає змогу комунікувати державі з суспільством з метою реалізації загального блага. Державна служба дісталася у спадок Україні дуже суперечливою, гальмівною та відірваною від потреб громадян, тому вкрай важливо позбутися старої й неефективної, комуністичної системи державного управління та запровадити, по-справжньому, оновлену державну службу, яка буде діяти з новими пріоритетами, прогресивною та демократичною нормативно-правовою базою та активними кваліфікованими кадрами, які відповідально виконуватимуть свої обов'язки перед суспільством.

Метою статті є дослідження інновацій Закону України «Про державну службу» та причин її реформування.

Державна служба України до набуття чинності Закону «Про державну службу» від 10 травня 2016 року фактично консервувала в собі ряд характерних негативних рис : цілковита неспроможність державної служби забезпечувати ефективність реалізації поставлених завдань з втілення у життя структурних реформ; незадовільний професійний рівень держслужбовців для виконання масштабних завдань; недостатня якість надання адміністративних послуг; висока корумпованість та неефективні механізми її запобігання; непрозорість механізму прийняття та просування держслужбовця; неprestижність державної служби через низьку оплату праці та невисокий статус; відсутність справжньої оцінки діяльності державних службовців та визначення професійних компетентностей; нестабільність апарату державної служби [3]. Ось чи не найголовніші проблеми державної служби, з яким покликані боротися нові підходи до системи державного управління та оновлене законодавство. Модернізація державної служби стала можливою завдяки Угоді про асоціацію з Європейським Союзом, яка була затверджена 16 вересня 2014 року. Україна взяла на себе відповідальність за своєчасну реалізацію масштабних структурних та інституційних змін, які не можливі без реформування державної служби. Окрім цього, Європейський Союз фінансово та консультативно підтримує втілення реформ. Суб'єктом законодавчої ініціативи виступив Кабінет Міністрів. Українською владою була прийнята Програма діяльності Кабінету Міністрів України, Стратегія сталого розвитку « Україна - 2020», Стратегія реформування державної служби в органах місцевого самоврядування в Україні до 2017 року, прийнято Закони України: «Про запобігання корупції», «Про очищення влади», «Про державну службу» та ряд інших нормативно-правових актів [2, с. 30].

Стратегія реформування державної служби вносить деякі інновації. Голова Національного агентства з питань державної служби Костянтин Ващенко серед найголовніших пріоритетів модернізації зазначив – розмежування політичних та адміністративних посад, введення інституту державних секретарів, виведення посад патронатної служби, а також посад працівників, які виконують обслуговуючі та допоміжні функції, з-під сфери дії Закону «Про державну службу». Також Законами «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування» передбачено спрощену та чітку систему посадової класифікації. Замість існуючих 7-ми встановлено 3 категорії посад. Замість 15 рангів, встановлюються 9 [1]. Посади категорія «А» - 1,2,3 ранг; «Б» - 3,4,5,6; «В» - 6,7,8,9. Категорія «А» - вищий корпус державної служби; «Б» - посади, керівників структурних утворень та їх заступники; «В» - інші посади, що не віднесені до категорій «А» і «Б». Держслужбовець категорії «А» не може бути членом політичної партії і здійснювати функції притаманні членству в політичній силі. Окрім цього, держслужбовець категорії «А» має знати одну з офіційних мов Ради Європи. Під дію Закону «Про державну службу» не потрапляють президент, голова Адміністрації Президента та його заступники, заступники міністрів, народних депутатів, секретаря Ради національної безпеки і оборони, депутатів місцевих рад та інших осіб передбачених Законом [6].

Ще одним інноваційним пунктом є забезпечення рівного доступу громадян до державної служби, усунення корупційного механізму шляхом проведення виключно відкритого конкурсу на зайняття вакантних посад .

Встановлено триступеневий порядок відбору, не менше третини складу конкурсних комісій складають представники громадських об'єднань. До складу комісії має входити не менше 5 осіб. Конкурс на зайняття категорії «А» проводить Комісія з питань вищого корпусу державної служби [7, с. 26].

Запроваджується персональна відповідальність державних службовців. У розділі VIII Закону чітко визначається дисциплінарна та матеріальна відповідальність, що є нововведенням [4]. Підсумки роботи державного службовця тепер щороку підлягають оцінюванню для визначення рівня якості виконання. Дисциплінарну відповідальність застосовують за дії, які наносять шкоду держслужбі, наприклад, «неповага до українського народу», порушення правил етичної поведінки, появу на роботі у нетверезому вигляді або прогул (більше 3 годин) без поважних причин. Раніше в законодавстві ці моменти не так детально описувалися.

З метою формування ефективної системи управління людськими ресурсами Законом запроваджено посади керівників державної служби в державних органах, Державного секретаря Кабінету Міністрів і державних секретарів міністерств, створення служб управління персоналом державного органу [2, с.32]. Створюється Комісія з питань вищого корпусу державної служби. Цей орган є колегіальним, він погоджуватиме вимоги для посад вищого корпусу, здійснюватиме конкурсний відбір високопосадовців та пропонуватиме суб'єкту призначення не менше 3-х кандидатур, а також оцінюватиме обґрунтованість пропозицій щодо звільнення вказаних держслужбовців [1].

Значно удосконалено процедуру проходження державної служби такими нововведеннями як: скасуванням інституту кадрового резерву, передбачено строкове призначення (категорія «А»); при призначенні особи на посаду державної служби вперше встановлено випробування, яке є обов'язковим, передбачено ротацію державних службовців; визначено порядок направлення державного службовця у службове відрядження; підстави для зміни істотних умов праці державного службовця; правила внутрішнього трудового розпорядку державного органу, підстави припинення державної служби. Нововведенням є також те, що державна служба припиняється із настанням 65 років або у разі застосування заборони, передбаченої Законом «Про очищення влади» [4] Усі інші пункти статті 83 залишаються незмінними. Передбачено можливість переходу держслужбовця на посаду в орган місцевого самоврядування без конкурсного відбору, якщо він виконуватиме ті самі функції. Крім того, визначено новий порядок обчислення стажу, додаткових оплачуваних відпусток, відкликання зі щорічної відпустки, відшкодування непередбачуваних виплат, застосування стимулюючих виплат державним службовцям [2, с.33].

Важливим фактором є зміна моделі оплати праці, в основу якої покладено збільшення питомої ваги посадового окладу у структурі зарплати - до 70% Залишається дві обов'язкові надбавки – за вислугу років та за ранг. Стимулюючі виплати, які залежать від волі керівника становитимуть не більше 30% від розміру заробітної плати. Посадові оклади, щорічно встановлюються постановою Кабінету Міністрів. Планується, що найнижчий оклад держслужбовця становитиме 1,25% мінімальної заробітної плати. Передбачено і додаткове преміювання службовців у разі досягнення успішних результатів соціально-економічного розвитку територіальної громади [1]. Важливим моментом є те, що новий закон чітко урегульовує процедуру захисту державних службовців, який полягає у дотриманні

алгоритму дій. Якщо державний службовець сумнівається у законності наданого керівником доручення, то перший має право вимагати письмове підтвердження доручення, опісля цього, виконати його. У випадку коли буде визнано незаконність доручення, державний службовець звільняється від відповідальності, крім випадків виконання явно злочинних наказів. Також, Законом передбачена можливість оскарження державним службовцем до уповноваженого органу виконавчої влади незаконних дій керівника державного органу, який обов'язково має провести службове розслідування. Таким чином, здійснюється взаємна відповідальність, як керівника органу, так і державного службовця [3].

Закон встановлює новий підхід до навчання державних службовців. Головним вищим навчальним закладом у системі підготовки визначено Національну академію державного управління Президентів України. Підвищення рівня професійної компетентності проводиться не рідше одного разу на три роки. Забезпечення прозорості, відкритості й підзвітності державних органів здійснюються шляхом залучення організацій громадянського суспільства, наукових та експертних установ. Порядок обрання представників громадянського суспільства до складу Комісії з питань вищого корпусу державної служби затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 року №314 [5].

Державна служба накопичила за роки незалежності нові проблеми, тому з метою реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та з метою «оздоровлення» системи державного управління було запроваджено реформу. Виділилися ключові напрями модернізації : забезпечення рівного доступу громадян до державної служби, відокремлення політичних та адміністративних посад, проведення відкритого конкурсу, принципово нова класифікація посад державної служби, створення ефективного механізму управління людськими ресурсами на державній службі, підвищення професійної компетентності державних службовців, установа відкритої моделі оплати праці, забезпечення прозорості, комунікативності й підзвітності державних органів шляхом співпраці із об'єднаннями громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Ващенко К. Реформа держслужби чітко розмежує політичні та адміністративні посади.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/1610-реформа-держслужби-чітко-розмежує-політичні-та-адміністративні-посади-косятин-ващенко>
2. Кізілов Ю. Напрями вдосконалення проходження державної служби в Україні в умовах її модернізації./ Ю. Кізілов//«Jurnalul juridic national: teorie si practica» S.R.L. (Национальный юридический журнал: теория и практика» О.О.О. (Молдова). – 2016. – № 6 (477). – С. 30-35
3. Позиційні матеріали щодо основних положень Закону України «Про державну службу»(новаредакція)[Електронний ресурс].- Режим доступу: http://stopkorupciya.blogspot.com/2014/01/blog-post_3230.html
4. Про очищення влади: Закон України від 16 верес. 2014 р. №44.- Ст.2041
5. Про затвердження Порядку обрання представників громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів та експертів до складу Комісії з питань вищого корпусу державної служби

6. Про державну службу : Закон України від 10 груд.2015 р.№889-VIII//Голос України .- 2015.-№250

7. Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Рошин, О. Романюк, А. Астапов; за заг. ред. К. Ващенко]. — К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016.- 176 с.

Гордійчук Т.

Студентка V курсу історичного факультету ЖДУ ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Магась-Демидас Ю. І., кандидат історичних наук, доцент кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету ім. І. Франка, м. Житомир, Україна

Поняття та система органів виконавчої влади в Україні

Національне державотворення, пройшовши складний і часто неоднозначний етап свого розвитку в період незалежності України, донині залишається заручником цілої низки проблем, які вимагають свого конструктивного розв'язання з метою оптимізації існуючої моделі державної влади в Україні. Одними із найгостріших проблем, вирішення яких стоїть на порядку денному перед сучасною українською державою, є проблеми, пов'язані з реалізацією виконавчої влади та побудовою системи органів, які її здійснюють, адже внаслідок реалізації виконавчої влади відбувається прямий і безпосередній вплив на процеси суспільного розвитку.

Аналіз сучасного стану теоретичної та практичної розробки питання конституційно-правового статусу органів виконавчої влади України стає особливо актуальним у контексті потреби наступного вдосконалення конституційно-правового регулювання суспільних відносин в Україні, які неможливі без наукового обґрунтування, чіткого розуміння конституційно-правового статусу органів виконавчої влади та його якісного нормативно-правового забезпечення. Наведені фактори зумовлюють необхідність наукових розробок у досліджуваній сфері, а також свідчать про її актуальність.

Питання принципів та механізмів функціонування виконавчої влади є об'єктом наукових дискусій вже протягом тривалого часу. Ґрунтовно проаналізоване воно в роботах багатьох учених, зокрема В. Ф. Погорілка, І. А. Азовкіна, В. М. Кампо, М. В. Оніщука, Г. В. Волянської, Б. М. Лазарева, В. В. Кравченка, П. І. Рудика, Ю. М. Тодики, М. П. Рудика, В. Л. Федоренка та ін. Але єдиної точки зору на дану проблему не існує. Це пояснюється багатоаспектністю, різноманітністю проблеми, що й визначає різні, подекуди протилежні, підходи науковців до визначення її сутності.

Метою дослідження є узагальнення на основі врахування досягнень науки конституційного права, юридичної практики, вітчизняного досвіду конституційно-правового регулювання системи органів виконавчої влади.

Серед науковців і теоретиків права існує багато точок зору щодо поняття виконавчої влади. Більшість із них дотримується думки, що державна виконавча